

Željko Kipke
PETA RETROFUTURISTIČNA RAZSTAVA: 4 FILMI

29. oktober – 28. november 2015
KiBela, prostor za umetnost
MMC KIBLA

Željko Kipke

PETA RETROFUTURISTIČNA RAZSTAVA: 4 FILMI

Prva Retrofuturistična razstava je bila posvečena Stanleyju Kubricku in se je odvila v Reki (Galerija Grad, 2001). Druga je bila postavljena v Ljubljani na temo vesoljskega eskapizma in neznanih letečih predmetov (Bežigradska galerija, 2005). Tretja je na duhovit način ilustrirala nov kolonialni režim v mestu Zagreb po vstopu Hrvaške v EU (Galerija Ulrich, 2011). Četrta se je ravno tako zgodila v Zagrebu pod nazivom *Unyielding Look into the Future*, na njej so hollywoodski igralci iz petdesetih promovirali nekomercialno hrvaško filmsko produkcijo (Galerija SC, 2014). Preminule filmske zvezde so promovirale manj znane filme, posnete v novem tisočletju. Peta razstava v mariborskem MMC KIBLA je posvečena filmskemu mediju in povratku v prihodnost. Posvečena je filmom s pretrgano časovnico, ki se najpogosteje giblje v obratni smeri.

Vse predhodne Retrofuturistične razstave so imele skupen cilj – potovati v preteklost, v kateri se skrivajo fragmenti človekove prihodnosti, pa naj gre za »družbeno kožo« iz začetka šestdesetih, ki reflektira politične in družbene sheme današnjega dne (*Social Skin 60–62*, 2012), ali za že omenjen medijski eksperiment *Unyielding Look into the Future* (2013), v katerem John Wayne, Nancy Olson, Erich von Stroheim in druge igralske zvezde promovirajo filme, kot so *Crno crnje od crnoga* (1985–2003) in *Nadzorna kamera* (2011). Prvi dokumentira akcijo mističnega značaja, ki je bila izvedena na enem izmed zagrebških trgov za Veliko noč davnega leta 1985. Drugi je dokumentarna zgodba o nadzoru, vohunskih filmih, policijskih akcijah in gradnji upravne zgradbe obveščevalnih služb v Zagrebu. Posnet je v obliki dnevniških zapisov in predstavlja specifičen (hrvaški) primer dobro znanega Orwellovega sindroma »1984«.

Desetminutno filmsko akcijo na temo *neomajne prihodnosti* na razstavi spremljajo slike v funkciji filmskega scenarija. V njih se odražajo posamezni kadri iz filma *Unyielding Look into the Future*. Peta Retrofuturistična razstava je krajša retrospektiva avtorjevih poskusov rušenja (ali zameglitve) univerzalno sprejetih vzorcev časa.

ŽELJKO KIPKE (Čakovec, 1953) je slikar, pisatelj, občasno deluje tudi na področju filma. Diplomiral je iz slikarstva na ALU v Zagrebu (1971–1976). Obiskoval je Slikarsko mojstrsko delavnico v Zagrebu (1976–1981). Na začetku se je ukvarjal s primarnim in analitičnim slikarstvom, od 1982 pa v svoja platna vnaša ekspresivnost. Bil je član Radne zajednice umjetnika (Delovne skupnosti umetnikov), neformalne skupine, ki je delovala v Galeriji Podroom in Galeriji razširjenih medijev v Zagrebu (1978–1981). V prvi polovici osemdesetih je snemal kratke filme v S8 formatu, v katerih je dokumentiral predvsem lastne akcije v javnih prostorih. V New Yorku je razstavljal na skupinski razstavi v Artists Space 1989. V času umetniške rezidence v Marseillesu 1991 je priredil samostojno razstavo. Zastopal je Republiko Hrvaško na beneškem bienalu 1993, dve leti kasneje pa na kairskem bienalu. Piše eseje in kritike o eksperimentalnem filmu in likovni praksi za dnevno časopisje in revije. Je član Mednarodnega združenja likovnih kritikov (AICA) od 1997 in Hrvaškega društva filmskih kritikov (HDFK). Udeležil se je Szeemannove avtorske razstave *Blut & Honig – Zukunft ist am Balkan* v Klosterneuburgu (Dunaj) 2003. Bil je selektor hrvaškega paviljona na 52. beneškem bienalu 2007. V zadnjem času se posveča snemanju kratkih filmskih zgodb, ki temeljijo na sanjah in naključjih (*Invisible Sculpture*, 2006; *Niner Stretch*, 2007; *Mali mačak i lav*, 2008; *Nevidljive galerije*, 2009; *Nadzorna kamera*, 2011; *Unyielding Look into the Future*, 2013). Do sedaj je izdal devet knjig – zbirko teoretičnih člankov in esejev o sodobni umetnosti, zbirko kratkih zgodb, enoletni dnevnik (*Od veljače do veljače*, Zagreb, 2005), katalog sanj (*Sei-khai-reich*, Velika Gorica, 2006) ter knjigo naključij (*Figura 17 – Nebo može pričekati*, Zagreb, 2007). Živi v Zagrebu.

KiBela / KIBLA Maribor

KiBela, prostor za umetnost, je odprta od ponedeljka do petka, od 9. do 22. ure, v soboto od 16. do 22. ure.

